

URED ZA REVIZIJU INSTITUCIJA BIH
КАНЦЕЛАРИЈА ЗА РЕВИЗИЈУ ИНСТИТУЦИЈА БИХ
AUDIT OFFICE OF THE INSTITUTIONS OF BOSNIA AND HERZEGOVINA

www.revizija.gov.ba

IZVJEŠĆE O OBAVLJENOJ FINANCIJSKOJ REVIZIJI

AGENCIJE ZA STATISTIKU BOSNE I HERCEGOVINE ZA 2022. GODINU

Kazalo

I. MIŠLJENJE NEOVISNOG REVIZORA.....	2
1. MIŠLJENJE O FINACIJSKIM IZVJEŠĆIMA	2
2. MIŠLJENJE O USKLAĐENOSTI.....	4
II. IZVJEŠĆE O REVIZIJI.....	6
1. PREDMET I CILJ REVIZIJE	6
2. KRITERIJI KORIŠTENI U REVIZIJI	6
3. OCJENA REALIZACIJE PREPORUKA IZ PRETHODNIH IZVJEŠĆA.....	7
4. PREPORUKE ZA 2022. GODINU (SAŽETAK).....	9
5. ORGANIZACIJA I RUKOVOĐENJE	10
6. SUSTAV UNUTARNJIH KONTROLA	12
7. PRORAČUN AGENCIJE ZA 2022. GODINU	13
8. FINACIJSKA IZVJEŠĆA.....	14
8.1. Pregled rashoda i izdataka iz proračuna	14
8.1.1. Putni troškovi	15
8.1.2. Izdaci za upotrebu vozila.....	15
8.1.3. Višegodišnja kapitalna ulaganja	16
8.2. Pregled prihoda i primitaka	17
8.3. Bilanca stanja	17
8.3.1. Potraživanja od Vlade Brčko distrikta	17
9. UPOŠLJAVANJE I STATUS UPOSLENIH (ANGAŽIRANIH) OSOBA	18
9.1. Umirovljenje uposlenih.....	18
9.2. Raspoređivanje uposlenih	18
9.3. Ugovori o djelu.....	19
10. JAVNE NABAVE.....	20
10.1. Nabava kompjutorske opreme.....	20
10.2. Nabava putničkog motornog vozila.....	22
10.3. Nabava tiskanja materijala	23
10.4. Nabava licencija za statistički softver	23
10.5. Nabava usluga servisiranja vozila	24
10.6. Nabava softvera i konzultantskih usluga (FUK).....	24
10.7. Realizacija ugovora	25
11. OSTALO	26
11.1. Sudski sporovi	26
12. KOMENTARI NA NACRT IZVJEŠĆA	26
PRIVICI:.....	27

I. MIŠLJENJE NEOVISNOG REVIZORA

Mišljenje neovisnog revizora se daje na temelju provedene financijske revizije koja obuhvata reviziju financijskih izvješća, i u vezi s istom, reviziju usklađenosti aktivnosti, financijskih transakcija i informacija sa relevantnim zakonima i drugim propisima.

1. MIŠLJENJE O FINANCIJSKIM IZVJEŠĆIMA

Mišljenje

Izvršili smo reviziju financijskih izvješća **Agencije za statistiku Bosne i Hercegovine** (u daljnjem tekstu: Agencija) koji obuhvaćaju: bilancu stanja na 31.12.2022. godine, pregled prihoda, primitaka i financiranja po ekonomskim kategorijama, pregled rashoda i izdataka iz proračuna, po ekonomskim kategorijama, posebne podatke o plaćama i broju uposlenih, pregled dinamike upošljavanja, pregled stalnih sredstava u obliku stvari i prava, pregled kapitalnih ulaganja, pregled doznaka iz tekuće pričuve proračuna, za godinu koja završava na taj dan i analizu izvršenja proračuna – tekstualni dio, uključujući i sažetak značajnih računovodstvenih politika.

Prema našem mišljenju, financijska izvješća Agencije prikazuju istinito i fer, u svim materijalnim aspektima, financijsko stanje imovine, obveza i izvora sredstava na 31.12.2022. godine i izvršenje proračuna za godinu koja se završava na navedeni datum, sukladno prihvaćenom okviru financijskog izvješćivanja.

Temelj za mišljenje

Reviziju smo obavili sukladno Zakonu o reviziji institucija Bosne i Hercegovine i Međunarodnim standardima vrhovnih revizijskih institucija (ISSAI)¹. Naše odgovornosti prema tim standardima su detaljnije opisane u odjeljku *Odgovornosti revizora za reviziju financijskih izvješća*.

Neovisni smo o Agenciji sukladno etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju i ispunili smo ostale etičke odgovornosti sukladno tim zahtjevima.

Vjerujemo da su revizijski dokazi koje smo pribavili dostatni i odgovarajući da osiguraju temelj za naše mišljenje.

Odgovornosti rukovodstva za financijska izvješća

Rukovodstvo Agencije je odgovorno za izradu i fer prezentaciju financijskih izvješća sukladno prihvaćenom okviru financijskog izvješćivanja na razini institucija Bosne i Hercegovine tj. Zakonu o financiranju institucija BiH, Pravilniku o financijskom izvješćivanju institucija BiH i Pravilniku o računovodstvu sa računovodstvenim politikama i procedurama za korisnike proračuna institucija BiH. Ova odgovornost podrazumijeva i kreiranje, primjenu i

¹ Međunarodni standardi vrhovnih revizijskih institucija (ISSAI) dio su Okvira profesionalnih objava Međunarodne organizacije vrhovnih revizijskih institucija – IFPP okvira (INTOSAI Framework of Professional Pronouncements), koji čine tri razine objava: INTOSAI načela (INTOSAI-P), međunarodni standardi vrhovnih revizijskih institucija (ISSAI) i INTOSAI smjernice (GUID).

održavanje unutarnjih kontrola koje su relevantne za pripremu i prezentaciju financijskih izvješća koji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze uslijed prijevare ili greške, odgovarajuća objelodanjivanja relevantnih informacija u napomenama uz financijska izvješća, kao i odabir i primjenu odgovarajućih računovodstvenih politika i računovodstvenih procjena, koje su razumne u danim okolnostima.

Odgovornosti revizora za reviziju financijskih izvješća

Naši ciljevi su steći razumno uvjerenje o tome jesu li su financijska izvješća kao cjelina sačinjeni bez značajnog pogrešnog prikazivanja uslijed prijevare ili greške i izdati izvješće neovisnog revizora koji uključuje naše mišljenje. Razumno uvjerenje je visoka razina uvjerenja, ali nije garancija da će revizija obavljena sukladno Međunarodnim standardima vrhovnih revizijskih institucija uvijek otkriti značajno pogrešno prikazivanje kada ono postoji. Pogrešni prikazi mogu nastati uslijed prijevare ili greške i smatraju se značajnim ako se razumno može očekivati da, pojedinačno ili zbirno, utječu na ekonomske odluke korisnika donesene na temelju tih financijskih izvješća.

Kao sastavni dio revizije sukladno Međunarodnim standardima vrhovnih revizijskih institucija, stvaramo profesionalne procjene i održavamo profesionalni skepticizam tijekom revizije. Mi također:

- prepoznamo i procjenjujemo rizike značajnog pogrešnog prikazivanja financijskih izvješća, zbog prijevare ili greške, oblikujemo i obavljamo revizijske postupke kao reakciju na te rizike i pribavljamo revizijske dokaze koji su dostatni i primjereni da osiguraju temelj za naše mišljenje. Rizik neotkrivanja značajnog pogrešnog prikazivanja nastalog uslijed prijevare je veći od rizika nastalog uslijed greške, jer prijevare može uključiti tajne sporazume, krivotvorenje, namjerno izostavljanje, pogrešno prikazivanje ili zaobilaženje unutarnjih kontrola.
- stječemo razumijevanje unutarnjih kontrola relevantnih za reviziju kako bismo oblikovali revizijske postupke koji su primjereni u danim okolnostima, ali ne i za svrhu izražavanja mišljenja o uspješnosti unutarnjih kontrola.
- ocjenjujemo primjerenost korištenih računovodstvenih politika i razumnost računovodstvenih procjena i povezanih objava koje je stvorilo rukovodstvo.
- ocjenjujemo cjelokupnu prezentaciju, strukturu i sadržaj financijskih izvješća, uključujući i objave, kao i odražavaju li financijska izvješća transakcije i događaje na kojima su temeljeni na način kojim se postiže fer prezentacija.

S rukovodstvom komuniciramo u svezi s, između ostalih pitanja, planiranim djelokrugom i vremenskim rasporedom revizije i važnim nalazima revizije, uključujući i one koji se odnose na značajne nedostatke u unutarnjim kontrolama koji su otkriveni tijekom naše revizije.

2. MIŠLJENJE O USKLAĐENOSTI

Mišljenje

U svezi s revizijom finansijskih izvješća Agencije za 2022. godinu, izvršili smo i reviziju usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija s relevantnim zakonima i drugim propisima.

Prema našem mišljenju, aktivnosti, finansijske transakcije i informacije Agencije za 2022. godinu sukladne su, u svim materijalnim aspektima, sa zakonima i drugim propisima koji su definirani kao kriteriji za danu reviziju.

Temelj za mišljenje

Reviziju usklađenosti smo izvršili sukladno Zakonu o reviziji institucija Bosne i Hercegovine i ISSAI 4000 - Standard za reviziju usklađenosti. Naše odgovornosti prema tim standardima su detaljnije opisane u odjeljku *Odgovornosti revizora za reviziju usklađenosti*.

Neovisni smo o Agenciji sukladno etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju i ispunili smo ostale etičke odgovornosti sukladno tim zahtjevima.

Vjerujemo da su revizijski dokazi koje smo pribavili dostatni i odgovarajući da osiguraju temelj za naše mišljenje.

Skretanje pozornost²

Ne izražavajući rezervu na mišljenje o usklađenosti, skrećemo pozornost na sljedeće:

- *Pravilnik o unutarnjem ustrojstvu Agencije nije usklađen sa odredbama važećih odluka Vijeća ministara BiH (točka 5. Izvješća);*
- *Putem ugovora o djelu se angažiraju osobe u kontinuitetu tijekom godine za obavljanje poslova sistematiziranih radnih mjesta, kao i poslova koji nisu u opisu postojećih radnih mjesta, a trajnog su karaktera (točka 9.3. Izvješća);*
- *Nepравилности i nedostatke u pojedinačnim postupcima javnih nabava (točka 10. Izvješća).*

Odgovornosti rukovodstva za usklađenost

Pored odgovornosti za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvješća, rukovodstvo Agencije je također odgovorno osigurati da su aktivnosti, finansijske transakcije i informacije sukladne propisima kojima su regulirane i potvrđuje da je tijekom fiskalne godine osiguralo namjensko, svrhovito i zakonito korištenje raspoloživih sredstava za ostvarivanje utvrđenih ciljeva, te ekonomično, efikasno i efektivno funkcioniranje sustava finansijskog upravljanja i kontrole.

² Odjeljak kojim revizor skreće pozornost korisnicima izvješća na pitanja koja su prezentovana ili objelodanjena u informacijama vezanim za predmet revizije, a koje su, prema revizorovoj profesionalnoj prosudbi, jako važne za razumijevanje takvih informacija od strane korisnika izvješća; u revizijskoj praksi ovaj odjeljak se naziva još i 'isticanje pitanja'.

Odgovornosti revizora za reviziju usklađenosti

Pored odgovornosti da izrazimo mišljenje o finansijskim izvješćima, naša odgovornost podrazumijeva i izražavanje mišljenja o tome jesu li aktivnosti, finansijske transakcije i informacije u svim materijalnim aspektima, sukladne zakonima i drugim propisima kojima su regulirane. Odgovornost revizora uključuje obavljanje procedura, kako bi pribavili revizijske dokaze o tome koriste li se sredstva za odgovarajuće namjene i je li poslovanje Agencije, prema definiranim kriterijima, usklađeno sa relevantnim zakonima i drugim propisima.

Procedure podrazumijevaju procjenu rizika od značajnih neusklađenosti sa zakonima i propisima koji reguliraju poslovanje subjekta revizije. Također, naša odgovornost podrazumijeva i ocjenu finansijskog upravljanja, funkcije unutarnje revizije i sustava unutarnjih kontrola.

Sarajevo, 24.7.2023. godine

GLAVNI REVIZOR

Hrvoje Tvrtković, v.r.

ZAMJENIK GLAVNOG REVIZORA

Nedžad Hajtić, v.r.

ZAMJENICA GLAVNOG REVIZORA

Neda Močević, v.r.

II. IZVJEŠĆE O REVIZIJI

1. PREDMET I CILJ REVIZIJE

Predmet revizije su finansijska izvješća Agencije za 2022. godinu i usklađenost aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija s relevantnim zakonima i drugim propisima.

Cilj je da se izrazi mišljenje o tome jesu li finansijska izvješća pouzdana i odražavaju li bilance u cijelosti rezultate poslovanja. Također, cilj revizije je procijeniti primjenjuje li rukovodstvo institucije zakone i propise i koristi li sredstva za odgovarajuće namjene, te ocijeniti finansijsko upravljanje, sustav unutarnjih kontrola i funkcija unutarnje revizije.

S obzirom na to da se revizija obavlja ispitivanjem na bazi uzorka i da postoje inherentna ograničenja u računovodstvenom sustavu i sustavu unutarnjih kontrola, pojedine materijalno značajne greške mogu ostati neotkrivene.

2. KRITERIJI KORIŠTENI U REVIZIJI

Ured za reviziju institucija Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Ured za reviziju) izvršio je reviziju finansijskih izvješća i, u vezi s istom, reviziju usklađenosti. Revizija finansijskih izvješća i revizija usklađenosti podrazumijevaju proces objektivnog prikupljanja i procjenjivanja dokaza, kako bi se utvrdilo jesu li predmeti revizije, tj. finansijska izvješća, kao i aktivnosti, finansijske transakcije i informacije, usklađeni s odgovarajućim kriterijima koji su sadržani u zakonima i drugim propisima. Kriteriji predstavljaju usporedne parametre koji se koriste kako bi se dala ocjena predmeta revizije.

Za obavljanje finansijske revizije korišteni su sljedeći kriteriji:

- Zakon o proračunu institucija BiH i međunarodnih obveza BiH za 2022. godinu³
- Zakon o financiranju institucija BiH
 - Pravilnik o računovodstvu sa računovodstvenim politikama i procedurama za korisnike proračuna institucija BiH
 - Pravilnik o finansijskom izvješćivanju institucija BiH
 - Odluke o privremenom financiranju institucija BiH za 2022. godinu
- Zakon o plaćama i naknadama u institucijama BiH i podzakonski akti
- Zakon o porezu na dohodak i Zakon o doprinosima (FBiH i RS)
- Zakon o javnim nabavama i podzakonski akti
- Zakon o državnoj službi u institucijama BiH i podzakonski akti
- Zakon o radu u institucijama BiH i podzakonski akti
- Zakon o upravi i podzakonski akti
- Zakon o reviziji institucija BiH
- Zakon o obveznim odnosima (dio koji se odnosi na ugovore o djelu)

³ Službeni glasnik BiH, broj: 42/22

3. OCJENA REALIZACIJE PREPORUKA IZ PRETHODNIH IZVJEŠĆA

Ured za reviziju je u izvješću o financijskoj reviziji Agencije za 2021. godinu dao pozitivno mišljenje na financijska izvješća i pozitivno mišljenje na usklađenost sa zakonima i drugim propisima sa skretanjem pozornosti na angažman osoba putem ugovora o djelu duže vremensko razdoblje ili u kontinuitetu tijekom godine za obavljanje poslova sistematiziranih radnih mjesta, kao i poslova koji nisu u opisu postojećih radnih mjesta, a trajnog su karaktera.

U Izvješću su dane preporuke u cilju otklanjanja uočenih nepravilnosti, nedostataka i slabosti. Preporuke iz prethodnog razdoblja čija je realizacija bila u tijeku nisu ponovljene, ali se njihova realizacija kontinuirano prati u narednom razdoblju.

Utvdili smo da je Agencija u 2022. godini od ukupno 13 prethodno danih preporuka, realizirala četiri, pet nije realizirala, realizacija jedne preporuke je u tijeku, dok tri preporuke nismo mogli ocijeniti.

U narednoj tablici (Tablica 1.) prikazan je pregled ocjene realizacije prethodno danih preporuka.

Tablica 1. Detaljan pregled ocjene realizacije prethodno danih preporuka

Br. prep.	Preporuke iz izvješća za 2021. godinu	Ocjena realizacije u 2022. godini	Status
1.	Preporučamo Agenciji da unaprijedi način izvješćivanja o obavljenim aktivnostima godišnjeg popisa stalnih sredstava i utvrđenog činjeničnog stanja od strane povjerenstva.	Unaprijeđen je način izvješćivanja o obavljenim aktivnostima popisa stalnih sredstava.	
2.	Agencija je dužna pri pomjeranju uposlenih u viši unutarnji platni razred dosljedno primijeniti odredbe Metodologije za raspoređivanje uposlenog unutar platnog razreda.	Agencija je izvršila korekciju Rješenja o razvrstavanju radnog mjesta u unutarnji platni razred uposlenog na koje se preporuka odnosila.	
3.	Agencija je dužna uspostaviti odgovarajuće kontrolne aktivnosti u procesu korištenja vozila i na taj način osigura da se evidentiranje obveza vrši na osnovu odobrenja za stvaranje obveza.	Agencija je unaprijedila kontrolne aktivnosti odobravanja i evidentiranja obveza u procesu korištenja službenih vozila.	
4.	Uplate sredstava nakon nastanka štetnih događaja se trebaju, u svim slučajevima, realizirati putem Jedinstvenog računa trezora BiH, poštujući bruto princip evidentiranja poslovnih promjena.	U toku 2022. godine nije bilo aktivacije i naplate kasko osiguranja zbog štetnih događaja na službenim vozilima Agencije tako da ne možemo ocijeniti realizaciju preporuke.	II
5.	Agencija treba prilikom pripreme za raspisivanja javnog oglasa za prijem državnih službenika provjeriti i dokumentirati ispunjenost uvjeta za primjenu relevantnih odredbi Zakona o državnoj službi u institucijama BiH, kako bi se, sukladno karakteristikama upražnjenih pozicija za koje se raspisuje javni oglas, u komunikaciji sa Agencijom za državnu službu BiH, odabrao odgovarajući postupak za prijem državnih službenika sukladno zakonu i podzakonskim aktima.	Nije bilo upošljavanja državnih službenika u 2022. godini tako da nismo mogli ocijeniti realizaciju preporuke.	II

Tablica 1. Detaljan pregled ocjene realizacije prethodno danih preporuka

Br. prep.	Preporuke iz izvješća za 2021. godinu	Ocjena realizacije u 2022. godini	Status
6.	Agencija je dužna uspostaviti rad u instituciji na način da uposleni obavljaju poslove u skladu sa rješenjem/ugovorom o radu, kako je predviđeno Pravilnikom o unutarnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta.	U Agenciji još uvijek ima određeni broj uposlenih koje imaju rješenje za jedno radno mjesto, a stvarno obavljaju poslove drugog radnog mjesta u drugoj organizacionoj jedinici.	
7.	Potrebno je da Agencija osigura uvjete da se poslovi trajnog karaktera obavljaju u skladu sa zakonskim propisima koji regulišu proces upošljavanja.	Konstatirali smo da je i daljnje prisutan angažman osoba po osnovu ugovora o djelu za obavljanje poslova sistematiziranih radnih mjesta, kao i poslova koji nisu u opisu postojećih radnih mjesta a trajnog su karaktera.	
8.	Prilikom nabave opreme, potrebno je preispitati opravdanost vezivanja rokova isporuke za narudžbenicu.	I daljnje imamo slučajeve da se rokovi isporuke opreme vežu za narudžbenicu.	
Br. prep.	Preporuke iz prethodnih izvješća ⁴	Ocjena realizacije u 2022. godini	Status
5/2019	Potrebno je da Agencija realizuje planirane aktivnosti koje se tiču projekta, projekt finansijski okonča i zatvori, a neutrošena sredstva stavi na raspolaganje u proračun institucija BiH.	Agencija je 2021. godine uputila Vijeću ministara BiH, informaciju o završenom višegodišnjem projektu „Popis stanovništva, domaćinstava i stanova u BiH 2013. godine“, ali ista nije usvojena u 2022. godini tako da projekt još uvijek nije zatvoren.	
1/2020	Neophodno je da Agencija što prije okonča aktivnosti na sačinjavanju novog prijedloga o unutarnjoj organizaciji i isti uputi u dalju proceduru.	Agencija je u toku 2022. godine usaglašavala opise radnih mjesta sa primjedbama Povjerenstva za analizu radnih mjesta pri Ministarstvu pravde BiH, ali aktivnosti oko sačinjavanja novog pravilnika o unutarnjoj organizaciji još uvijek nisu okončane.	
3/2020	Agencija treba osigurati urednu i ažurnu dokumentaciju na osnovu koje je moguće potvrditi da je korištenje vozila nastalo u poslovne svrhe.	Agencija nije u cijelosti osigurala urednu i ažurnu dokumentaciju na osnovu koje je moguće potvrditi da je korištenje vozila nastalo u poslovne svrhe.	
7/2020	Prilikom nabave opreme neuobičajenih karakteristika, potrebno je da Agencija obrazloži potrebe i razloge zbog kojih je neophodno izvršiti nabavu opreme sa takvim karakteristikama.	Prilikom nabave kompjutorske opreme nisu tražene neuobičajene karakteristike odnosno visoke performanse iste.	

⁴ Sve preporuke dane u izvješćima o obavljenoj finansijskoj reviziji prethodnih godina čija je realizacija bila u toku ili nisu ocijenjene u izvješću za 2021. godinu

Tablica 1. Detaljan pregled ocjene realizacije prethodno danih preporuka

Br. prep.	Preporuke iz prethodnih izvješća ⁵	Ocjena realizacije u 2022. godini	Status
9/2020	Prilikom budućih nabava po kriteriju ekonomski najpovoljnije ponude Agencija treba razmotriti opravdanost korištenja podkriterija „rok plaćanja“, a ukoliko je isti utvrđen, neophodno je prilikom plaćanja o istom voditi računa.	Nije bilo nabava po kriteriju ekonomski najpovoljnije ponude tako da nije bilo moguće ocijeniti realizaciju preporuke.	Ⓜ

Za označavanje statusa preporuka u pogledu njihove realizacije korišteni su sljedeći simboli: ✔ realizirane preporuke, ● preporuke čija je realizacija u toku, ✖ nerealizirane preporuke, Ⓜ preporuke koje nisu mogle biti ocijenjene u revidiranom razdoblju.

Preporuke čija je realizacija u toku će biti predmetom daljnjeg praćenja do trenutka dok se ne realizuju u potpunosti ili do onog trenutka kada revizor, uzimajući u obzir razuman protekli rok, procijeni da ove preporuke nisu realizirane. Sukladno tome, u ovom izvješću nisu date nove preporuke za revidirane procese na koje se takve preporuke odnose, ali je za ove procese dat opis stanja i provedenih aktivnosti.

Preporuke koje nisu mogle biti ocijenjene u ovom ciklusu revizije će biti ocijenjene kad se za to steknu uvjeti.

4. PREPORUKE ZA 2022. GODINU (SAŽETAK)

Izvješćem o obavljenoj reviziji za 2022. godinu obuhvaćeno je 16 preporuka. Od navedenog broja, 15 preporuka je dato zbog utvrđenih neusklađenosti aktivnosti, financijskih transakcija i informacija s relevantnim zakonima i drugim propisima. Jedna preporuka se odnosi i na financijska izvješća i na usklađenost.

Od ukupnog broja danih preporuka, pet preporuka se odnosi na nepravilnosti, nedostatke i slabosti identificirane u prethodnim izvješćima, koje nisu otklonjene u 2022. godini, te su, sukladno tome, takve preporuke ponovljene u ovom izvješću.

U tablici koja slijedi (Tablica 2.) prikazani su podaci o danim preporukama za 2022. godinu (segment revizije, predmet revizije i status), a preporuke su detaljno prezentirane po procesima u izvješću.

⁵ Sve preporuke dane u izvješćima o obavljenoj financijskoj reviziji prethodnih godina čija je realizacija bila u toku ili nisu ocijenjene u izvješću za 2021. godinu

Tablica 2. Preporuke za 2022. godinu

Br. prep.	Točka izvješća	Revidirani proces (naslov)	Predmet revizije		Status preporuke ⁶	
			Financijska izvješća	Usklađenost	Nova preporuka	Ponovljena preporuka
1.	6.	Sustav unutarnjih kontrola		●	●	
2.	6.	Sustav unutarnjih kontrola		●	●	
3.	8.1.1.	Putni troškovi	●	●	●	
4.	8.1.2.	Izdaci za upotrebu vozila		●		●
5.	8.1.3.	Višegodišnja kapitalna ulaganja		●		●
6.	9.1.	Umirovljenje uposlenih		●	●	
7.	9.2.	Raspoređivanje uposlenih		●		●
8.	9.3.	Ugovori o djelu		●		●
9.	10.1.	Nabava kompjutorske opreme		●	●	
10.				●		●
11.	10.2.	Nabava putničkog motornog vozila		●	●	
12.	10.3.	Nabava tiskanja materijala		●	●	
13.	10.4.	Nabava licencija za statistički softver		●	●	
14.	10.5.	Nabava usluga servisiranja vozila		●	●	
15.	10.6.	Nabava licencija i konzultantskih usluga (FUK)		●	●	
16.	10.7.	Realizacija ugovora		●	●	

5. ORGANIZACIJA I RUKOVOĐENJE

U skladu sa Zakonom o statistici Bosne i Hercegovine⁷, Agencija je organ nadležan za obradu, distribuciju i utvrđivanje statističkih podataka Bosne i Hercegovine. Agencija vrši međunarodno predstavljanje po pitanju statistike i surađuje sa donatorima, prikuplja, obrađuje i distribuira statističke podatke Bosne i Hercegovine u skladu sa međunarodno prihvaćenim standardima na osnovu podataka koje dostavljaju entitetski zavodi i podataka koje neposredno prikupi Agencija, podstiče suradnju između entitetskih zavoda itd.

⁶ Status podrazumijeva novu ili ponovljenu preporuku. Nerealizirane preporuke iz prethodnog razdoblja su, nakon utvrđenog činjeničnog stanja, ponovljene.

⁷ Službeni glasnik BiH, broj: 26/04 i 42/04

Unutarnje ustrojstvo i način rada Agencije utvrđeni su Pravilnikom o unutarnjem ustrojstvu i sistematizaciji iz 2008. godine. Organizacijska struktura obuhvata osam sektora, jedan odjel i podružnicu Brčko distrikt. Pravilnikom su sistematizirana radna mjesta za 192 izvršitelja, a sa 31.12.2022. godine je bilo uposleno 104 osobe. Tri radna mjesta pomoćnika ravnateljice nisu popunjena.

Institucije Bosne i Hercegovine su bile u obvezi da do kraja travnja 2014. godine usklade pravilnike o unutarnjem ustrojstvu sa odredbama Odluke o načelima za utvrđivanje unutarnjeg ustrojstva tijela uprave Bosne i Hercegovine⁸ i Odluke o razvrstavanju radnih mjesta i kriterijima za opis poslova radnih mjesta u institucijama Bosne i Hercegovine⁹.

Agencija, predvođena prethodnim rukovodstvom, je bila pripremila prijedlog novog Nacrta pravilnika o unutarnjem ustrojstvu i sistematizaciji, u listopadu 2019. godine, ali isti nije bio predmetom razmatranja Vijeća ministara BiH. Nakon toga je rukovodstvo Agencije imenovano 2021. godini započelo aktivnosti na sačinjavanju novog prijedloga sistematizacije.

Agencija je dobila dva negativna mišljenja od Povjerenstva za analizu radnih mjesta pri Ministarstvu pravde BiH na dostavljeni materijal, u listopadu 2021. godine i studenom 2022. godine. Međutim, izvršene su korekcije prijedloga opisa radnih mjesta u skladu sa primjedbama iz prethodna dva akta. Povjerenstvo za analizu radnih mjesta je u svom obavještenju od 14.12.2022. godine navelo da zvanično ne izdaju treće mišljenje, ali su ipak konstatirali da su opisi poslova pravilno sačinjeni. Agencija je pristupila izradi novog pravilnika o unutarnjem ustrojstvu organizaciji, ali aktivnosti, u razdoblju obavljanja završne revizije, nisu okončane. Analizirajući dinamiku aktivnosti na izradi novog pravilnika o unutarnjem ustrojstvu Agencije možemo konstatirati da se ista odvija veoma sporo.

Po pitanju usklađivanja pravilnika o unutarnjem ustrojstvu Agencije sa odlukama Vijeća ministara BiH dali smo preporuku u prethodnom razdoblju (preporuka br. 1/2020 u Tablici 1) te smo ocijenili da Agencija poduzima aktivnosti koje su prethodno prezentirane što će biti predmetom daljnjeg praćenja do okončanja implementacije.

Agencijom rukovodi ravnateljica, s tim da ravnateljica Agencije ima dvoje zamjenika. Rukovodstvo je imenovano na mandatno razdoblje od četiri godine, počev od 25.3.2021. godine¹⁰.

Zakonom o statistici BiH je osnovano Vijeće za statistiku BiH. Isto daje mišljenje u vezi sa pripremom i realizacijom Programa, funkcioniranjem i daljnjim razvojem statistike Bosne i Hercegovine. Po službenoj dužnosti, Vijeće za statistiku BiH sačinjavaju ravnatelj Agencije i njegovi zamjenici, ravnatelji entitetskih zavoda, rukovoditelj podružnice Brčko distrikta, guverner Centralne banke BiH (odnosno njegov predstavnik)¹¹ i ministar financija i trezora BiH (odnosno njegov predstavnik)¹². Vijeće također sačinjavaju tri člana iz reda davatelja i korisnika podataka koji su priznati radnici u oblastima statistike, ekonomskih nauka odnosno biznisa. Ova tri člana imenuje Vijeće ministara BiH na prijedlog ministra civilnih poslova na razdoblje od najviše četiri godine.

⁸ Službeni glasnik BiH, broj 30/13

⁹ Službeni glasnik BiH, broj 30/13, 67/15 i 51/18

¹⁰ Službeni glasnik BiH, broj: 22/21

¹¹ Predstavnik Centralne banke Bosne i Hercegovine je imenovan 30.4.2021. godine

¹² Predstavnik Ministarstva financija i trezora Bosne i Hercegovine je imenovan 06.10.2021. godine

Prethodnim članovima Vijeća za statistiku BiH iz reda davatelja i korisnika podataka je, krajem 2020. godine, isteklo razdoblje na koje su imenovani, tako da Vijeće za statistiku BiH od tada funkcionira bez tri člana. Agencija je više puta upućivala zahtjeve¹³ nadležnim institucijama za imenovanje članova Vijeća za statistiku BiH, ali prema raspoloživim informacijama u vrijeme obavljanja završne revizije nije bilo imenovanja novih članova. U toku 2022. godine su održane dvije sjednice Vijeća za statistiku BiH.

6. SUSTAV UNUTARNJIH KONTROLA

Agencija je odgovorna za kreiranje, primjenu i održavanje unutarnjih kontrola koje su relevantne za pripremu i prezentaciju financijskih izvješća i usklađenost poslovanja sa zakonima i drugim propisima.

Finansijsko upravljanje i kontrola:

Agencija je sačinila osnovne dokumente potrebne za uspostavljanje sustava financijskog upravljanja i kontrole, postupajući u skladu sa Zakonom o financiranju institucija BiH¹⁴, Priručnikom za financijsko upravljanje i kontrolu i važećim Smjernicama za provođenje procesa upravljanja rizicima u institucijama BiH. Agencija je dostavila Centralnoj harmonizacijskoj jedinici Ministarstva financija i trezora BiH, Godišnje izvješće o sustavu financijskog upravljanja i kontrole za 2022. godinu.

Funkcioniranje sustava unutarnjih kontrola:

Postupcima revizije uočili smo slabosti u funkcioniranju unutarnjih kontrola u Agenciji koje se odnose na:

Razdvajanje dužnosti prilikom unosa u ISFU¹⁵ sustav i odobravanja financijskih transakcija nije osigurano na adekvatan način obzirom da unos i odobravanje faktura za plaćanje koje se vezuju za zaključene ugovore/okvirne sporazume vrši ista uposlenica u Agenciji. Navedena praksa nije u skladu sa Pravilnikom o internim procedurama stvaranja i realizacije obveza u Agenciji iz 2020. godine kojim su utvrđeni postupci, procedure i odgovorne osobe za prijavu, unos i odobravanje obveza Agencije putem ISFU sustava. Posljedica ovakvog postupanja je izostanak kontrolne aktivnosti i mogućnost nastanka greške.

PREPORUKA 1

Agencija je dužna, u svim slučajevima, osigurati razdvajanje dužnosti prilikom unosa i odobravanja faktura za plaćanje u ISFU sustavu.

Revizijom izdataka za stručno obrazovanje (11.122 KM¹⁶) uočeno je da se usluge određenim dijelom odnose na plaćanje kotizacije i ostalih troškova vezanih za seminare u organizaciji privatnih specijaliziranih firmi iz Bosne i Hercegovine koji su održani izvan zemlje (Srbija, Hrvatska)¹⁷. Kotizacije su se uglavnom plaćale iz sredstava „Ostale donacije“, ali i iz proračunskih sredstava. Teme koje se obrađuju na tim seminarima često se vezuju za domaće

¹³ U veljači i rujnu 2021. godine i ožujku 2023. godine

¹⁴ Službeni glasnik BiH, broj 61/04, 49/09, 42/12, 87/12, 32/13 i 38/22

¹⁵ Informacijski sustav financijskog upravljanja

¹⁶ Izdaci za usluge stručnog obrazovanja financirani iz neposredne potrošnje iznose 1.525 KM, a iz sredstava „Ostale donacije“ iznose 9.597 KM

¹⁷ Na osnovu internog pregleda Agencije možemo konstatovati da su ukupni troškovi, uključujući prijevoz, smještaj, dnevnice i kotizaciju, za učešće na seminarima u organizaciji jedne firme iznosili 11.841 KM.

zakonodavstvo. Seminari na iste ili slične teme, na kojima uposleni Agencije mogu učestvovati, se organizuju i u Bosni i Hercegovini.

PREPORUKA 2

Agencija treba unaprijediti unutarnje kontrole u pogledu realizacije izdataka za stručno obrazovanje na način da se prilikom odabira seminara na kojima će prisustvovati uposleni Agencije preferiraju lokacije u zemlji u cilju racionalizacije izdataka po navedenom osnovu.

U testiranom uzorku računa evidentiranih na uslugama tiskanja financiranih iz „Ostalih donacija“ smo konstatairali da su obuhvaćeni izdaci promotivnog materijala sa tiskanim logom Agencije u iznosu od 8.545 KM. Za nabavu promotivnog materijala nije predviđen poseban konto u kontnom planu, a ova vrsta izdataka nije obuhvaćena ni Pravilnikom Vijeća ministara BiH o korištenju sredstava za reprezentaciju¹⁸. Predmetnim pravilnikom se pod pojmom reprezentacije podrazumijeva pravo na korištenje sredstava za ugostiteljske usluge, a ne spominju se promotivni materijal ili pokloni za kojim institucija može imati potrebu u vršenju poslova iz svoje nadležnosti. Sukladno tome javlja se potreba da se uredi pitanje evidentiranja izdataka za promotivni materijal, u cilju postizanja veće transparentnosti u procesu izvještavanja o realizaciji proračuna. Prilagođavanja postojećeg kontnog okvira je u nadležnosti Ministarstva financija i trezora BiH. Pored spomenutog promotivnog materijala, Agencija je nabavljala i poklone za posjete delegacijama u iznosu od 5.414 KM koje je knjižila na konto protokolarni troškovi u skladu sa mišljenjem Ministarstva financija i trezora BiH¹⁹.

7. PRORAČUN AGENCIJE ZA 2022. GODINU

Zakonom o proračunu institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obveza Bosne i Hercegovine za 2022. godinu, Agenciji su odobrena sredstva u ukupnom iznosu od 5.188.000 KM (tekući izdaci 4.968.000 KM, kapitalni izdaci 20.000 KM i donacija Vlade Brčko distrikta u iznosu od 200.000 KM). Agencija raspolaže sredstvima Vlade Brčko distrikta tek kada ista budu uplaćena. Proračun je odobreno 117 uposlenih, a na 31.12.2022. godine u Agenciji je bilo 104²⁰ uposlenih osoba. Prosječan broj uposlenih u 2022. godini za koje su isplaćene bruto plaće u Agenciji bio je 105.

Agencija je svoje aktivnosti do usvajanja proračuna za 2022. godinu financirala na osnovu odluka o privremenom financiranju za prva dva tromjesečja.

Tokom godine izvršena su usklađivanja proračuna koja se odnose na sljedeće:

- neutrošena prenesena sredstva za višegodišnji kapitalni projekt u ukupnom iznosu od 117.573 KM
- neutrošena sredstva novčanih donacija prenesene iz prethodnog razdoblja u iznosu od 785.927 KM

¹⁸ Službeni glasnik BiH, broj 26/14, 78/15, 53/17, 62/17, 1/21 i 63/21

¹⁹ U mišljenju Ministarstva financija i trezora BiH od 10.1.2022. godine stoji: „Uvažavajući činjenicu da troškovi darovanja poslovnih partnera nisu spomenuti navedenim Pravilnikom te da postoje fiksna proračunska ograničenja sredstava reprezentacije, do donošenja odgovarajućeg akta po pitanju reguliranja darova i poklona, mišljenja smo da bi rashode za darove prilikom posjete vašeg rukovodstva statistikama zemalja u okruženju trebali evidentirati na konto 613996-Protokolarni troškovi.“ Mišljenje je pribavljeno na upit Agencije vezano za dileme oko knjiženja poklona.

²⁰ U Pregledu dinamike zapošljavanja Obrazac 4/1. finansijskih izvješća prikazan je broj od 107 zaposlenih, u koji su uključeni i zaposleni koji koriste neplaćeno odsustvo i odsustvo iz državne službe.

- novčane donacije uplaćene u toku godine u iznosu od 222.867 KM²¹
- ostvareni primitak od prodaje službenog vozila u iznosu od 11.588 KM
- odobrena sredstva iz tekuće rezerve u iznosu od 50.000 KM²².

Prema navedenom, Agencija je u 2022. godini raspolagala sa sredstvima u ukupnom iznosu od 6.375.955 KM, a ukupno je realizirano 5.257.467 KM.

Agencija je izvršila prestrukturiranja rashoda proračuna koje je odobrilo Ministarstvo financija i trezora BiH²³. Prestrukturiranje rashoda je izvršeno u ukupnom iznosu od 58.412 KM s tim da su povećane ugovorene i druge posebne usluge za 30.000 KM i nabava opreme za 28.412 KM, a smanjene bruto plaće i naknade za 58.412 KM. Obzirom da je Agencija planirala sredstva za 117 uposlenih (ovim brojem je obuhvaćeno i troje uposlenih koji odsustvuju iz državne službe po osnovu imenovanja na javne funkcije ili koriste odobreno neplaćeno odsustvo), na poziciji plaća i naknada je osiguran određeni višak sredstava koji je putem prestrukturiranja prenesen za ugovorene i druge posebne usluge (ugovori o djelu i protokolarni troškovi) i za nabavu opreme jer nisu bila dovoljna sredstva koja je Agencija ostvarila prodajom službenog vozila.

8. FINACIJSKA IZVJEŠĆA

Agencija je sačinila Godišnje finacijsko izvješće za 2022. godinu i dostavila ga nadležnim tijelima i institucijama u skladu s važećim propisima i u utvrđenom roku. Korekcija dijela Godišnjeg finacijskog izvješća je izvršena 13.4.2023. godine.

8.1. Pregled rashoda i izdataka iz proračuna

U pregledu rashoda i izdataka po ekonomskim kategorijama-zbirno, u razdoblju od 1.1. do 31.12.2022. godine, ukupno ostvareni rashodi iskazani su u iznosu od 5.257.467 KM, što je za 1.118.488 KM manje u odnosu na raspoloživa sredstva (korigirani proračun) za 2022. godinu.

Vrijednosno značajni rashodi iz proračuna za neposrednu potrošnju odnose se na: bruto plaće (3.520.184 KM), naknade uposlenih (471.205 KM), putni troškovi (89.108 KM), izdaci za energiju i komunalne usluge (74.089 KM), unajmljivanje imovine i opreme (212.509 KM)²⁴ i ugovorene i druge posebne usluge (119.844 KM).

Ostali značajni rashodi odnose se na programe koji se realizuju iz novčanih donacija-transfera iz inostranstva i transfera od nižih nivoa vlasti (573.756 KM)²⁵.

Pregled rashoda i izdataka iz proračuna prikazan je u Tablici I. u privitku Izvješća.

²¹ Pored navedenog iznosa, u toku 2022. godine je Vlada Brčko distrikta uplatila 200.000 KM u skladu sa Sporazumom o preuzimanju poslova, opreme, finacijskih sredstava i zaposlenih Biroa za statistiku Brčko distrikta BiH od 22.12.2005. godine (Službeni glasnik BiH, broj 10/06) i aneksom Sporazuma od 25.4.2018. godine, između Agencije i Vlade Brčko distrikta BiH. Iznos se planira zakonom o proračunu.

²² Odluka Vijeća ministara BiH o odobravanju sredstava tekuće rezerve za isplatu jednokratne novčane pomoći zaposlenim u institucijama Bosne i Hercegovine (Službeni glasnik BiH, broj 4/23)

²³ Odluka broj: 05-16-2-7348-2/22 od 10.11.2022. godine

²⁴ Ukupno ostvareni izdaci za unajmljivanje prostora i zgrada iznose 212.315 KM i isti obuhvataju izdatke za zakup u ulici Ferhadija za smještaj dijela zaposlenih Agencije ukupne površine od 945 m². Plaća se mjesečna naknada u iznosu od 17.690 KM zakupodavcu na osnovu potpisanog ugovora od 30.4.2015. godine i nekoliko aneksa ugovora. Ugovor važi do 1.12.2022. godine.

²⁵ Realizacija rashoda financiranih iz Ostalih donacija u iznosu od 311.174 KM, iz donacija Vlade Brčko distrikt u iznosu od 259.310 KM i iz programa Anketa o obrazovanju odraslih u iznosu od 3.272 KM.

U daljnjem tekstu navodimo nalaze revizije, i stanje po procesima, za koje su dane preporuke u ranijem razdoblju, čija realizacija je u toku.

8.1.1. Putni troškovi

Ukupno ostvareni putni troškovi sa 31.12.2022. godine iznose 89.108 KM. KM, od čega se na putne troškove u zemlji odnosi 18.944 KM, a putne troškovi u inostranstvu 70.164 KM. Službena putovanja su se uglavnom odnosila na učešće na međunarodnim i regionalnim sastancima i konferencijama, studentskim posjetima, stručnim seminarima iz oblasti statistike, financija, javnih nabava itd.

Uvidom u testirane putne naloge smo uočili da su dvojica uposlenih Agencije bili na službenom putovanju u Indoneziji u svrhu prisustvovanja na međunarodnoj konferenciji za obradu podataka²⁶ u razdoblju od 4.11. do 12.11.2022. godine s tim da im je odobreno produženje boravka osam dana poslije prisustvovanja konferenciji uz korištenje godišnjeg odmora (do 20.11.2022. godine). Uvidom u fakturu za nabavu avionskih karta konstatirali smo da je prikazan planirani odlazak 5.11.2022., i planirani povratak 13.11.2022. godine što je neusuglašeno sa elektronskim kartama koje su priložene prilikom pravdanja putnih naloga²⁷. Ističemo da je sam službeni put započeo značajno ranije od planiranog (rezerviranog) avionskog prijevoza iz zemlje polaska (Srbija) na planiranu krajnju destinaciju. Dnevnice za službeni put i ostali troškovi su obračunati za razdoblje trajanja službenog puta²⁸ s tim da izvješće sa službenog puta nije detaljno niti sadrži sve informacije o završetku službenog puta. Ukupni putni troškovi predmetnog službenog puta za dvoje uposlenih iznosili su 14.067 KM.

Upućivanje na službeni put uposlenih i omogućavanje istim duži boravak od predviđenog za planirane aktivnosti (kombiniranje službenog puta sa privatnom posjetom), kao i odobravanje službenog putovanja bez uzimanja u obzir ukupnih troškova i trajanje službenog putovanja u poređenju sa efektima unapređenja poslovanja Agencije, nije uobičajena praksa u institucijama BiH i može za posljedicu imati neracionalno upravljanje javnim sredstvima.

PREPORUKA 3

Agencija treba racionalno pristupiti odobravanju službenih putovanja uz prethodnu analizu troškovne opravdanosti i koristi za ostvarivanje ciljeva poslovanja institucije.

8.1.2. Izdaci za upotrebu vozila

Ukupni izdaci za upotrebu službenih vozila u 2022. godini iznose 38.201 KM i manji su u odnosu na prethodnu godinu za 11.593 KM. Značajni izdaci se odnose na izdatke za gorivo (27.187 KM), materijal i usluge za održavanje vozila (4.389 KM) i auto gume (3.104 KM).

Prema Pravilniku Vijeća ministara BiH o uvjetima nabave i načinu korištenja službenih vozila u institucijama Bosne i Hercegovine²⁹, Agencija raspolaže sa četiri službena vozila. Krajem 2022. godine je jedno službeno vozilo prodano, a nabavljeno je novo vozilo. Raspolaganje službenim

²⁶ 7th International Conference on Big Data and Data Science

²⁷ U elektronskim kartama priloženim uz putne naloge stoji vrijeme polaska 5.11.2022., a vrijeme povratka 20.11.2022. godine.

²⁸ Za razdoblje od 4.11.2022. do 12.11.2022. godine

²⁹ Službeni glasnik BiH, broj 26/14, 81/14, 78/15, 42/17, 53/17, 34/18, 5/19, 81/19, 54/20 i 80/20

vozilima u Agenciji regulirano je internim Pravilnikom o uvjetima nabave i načinu korištenja službenih vozila iz 2014. godine i njegovim izmjenama iz 2020. i 2022. godine. Pravo na korištenje službenog vozila ostvaruju ravnateljica i zamjenici ravnateljice. U postupku revizije je konstatirano da Agencija nije donijela odgovarajuće odluke o pravu na korištenje službenih vozila kontinuirano tokom 24 sata dnevno. Službenim vozilima kojima raspolažu zamjenici ravnateljice Agencije upravljaju vozači koji su angažirani putem ugovora o djelu.

Analizom putnih naloga za upotrebu službenih vozila smo utvrdili da se za iste relacije iskazuju različite kilometraže, koje u pojedinim slučajevima značajno odstupaju od uobičajene kilometraže prikazane na internet stranicama na osnovu kojih se može izvršiti provjera podataka. Konstatirali smo slučajeve korištenja vozila vikendom i da za jedno vozilo u putnom nalogu za kolovoz i rujan 2022. godine nije popunjena ni jedna kolona evidencije utroška goriva (iako je bilo točenja goriva). Postoje slučajevi plaćanja putarina za vozila putem TAG³⁰ uređaja, a da u nalogu nije evidentirano korištenje tog vozila na navedeni datum, kao i slučajevi da je u putnom nalogu navedena loko vožnja, a korišten je TAG uređaj za plaćanje putarine.

Također, analizom testiranih putnih naloga za službena vozila i podataka iz knjige putnih naloga za službena putovanja u 2022. godini smo konstatirali slučajeve odlazaka na sedmičnoj osnovi, jedne imenovane osobe, do mjesta u BiH koje ne predstavlja njeno mjesto prebivališta. U navedenim slučajevima se ne izdaju putni nalozi za službeni put iako je mjesto udaljeno preko 50 km³¹ od mjesta rada tako da ne možemo potvrditi da se radi o zvaničnim poslovnim aktivnostima Agencije. Ističemo da se prava uposlenih u institucijama BiH na naknadu za prijevoz na posao i prijevoz sa posla, kao i troškove smještaja i naknadu za odvojeni život, vezuju za udaljenost i relacije mjesto rada - mjesto prebivališta. Rukovodstvo Agencije obrazlaže da navedena osoba u konkretnom slučaju putuje u mjesto boravišta (s tim da navedeno nije dokumentirano), da je udaljenost mjesta prebivališta i mjesta boravišta približno udaljeno od mjesta rada i da se u toku sedmice jednom ide u mjesto prebivališta ili u mjesto navedenog boravišta. Također, pored toga u određenom broju slučajeva podaci iskazani u evidencijama o korištenju vozila (odlasci i dolasci do mjesta prebivališta) ne odgovaraju evidencijama o prisustvu na poslu u razdoblju kada je prikazan odlazak do mjesta prebivališta.

PREPORUKA 4

Agencija je dužna dosljedno primjenjivati Pravilnik o uvjetima nabave i načinu korištenja službenih vozila u institucijama Bosne i Hercegovine u cilju osiguranja pune transparentnosti i namjenskog korištenja službenih vozila.

8.1.3. Višegodišnja kapitalna ulaganja

Sredstva za realizaciju višegodišnjeg kapitalnog ulaganja iz prethodne godine su prenesena u iznosu od 117.573 KM. Agencija je, nakon pribavljanja mišljenja od Ministarstva financija i trezora BiH i Ureda za zakonodavstvo BiH, u srpnju 2021. godine uputila Vijeću ministara BiH, informaciju o završenom višegodišnjem projektu „Popis stanovništva, domaćinstava i stanova u Bosni i Hercegovini 2013. godine“, sa prijedlogom za zatvaranje projekta i korištenju preostalih neutrošenih sredstva za financiranje institucija BiH. Na 57. sjednici Vijeća ministara

³⁰ Elektronsko plaćanje putarine (beskontaktna elektronska naplata)

³¹ U članu 2. Stav 2. Odluke o načinu i postupku ostvarivanja prava zaposlenih u institucijama BiH na naknadu za službeno putovanje stoji: „Pod službenim putovanjem na teritoriji Bosne i Hercegovine podrazumijeva se putovanje na koje se zaposleni u instituciji Bosne i Hercegovine upućuje radi izvršenja službenog zadatka izvan mjesta rada, pod uvjetom da je mjesto na koje se zaposleni u instituciji Bosne i Hercegovine upućuje udaljeno od mjesta rada više od 50 km.“

BiH održanoj 9.11.2022. godine je razmatrana predmetna informacija. Međutim, nisu usvojeni predloženi zaključci. Neutrošena sredstva su prenesena u 2023. godinu. U razdoblju obavljanja završne revizije (travanj 2023. godine) nije bilo daljih aktivnosti na formalnom zatvaranju okončanog višegodišnjeg projekta.

PREPORUKA 5

Agencija treba nastaviti aktivnosti na zatvaranju okončanog višegodišnjeg projekta.

8.2. Pregled prihoda i primitaka

Ukupno ostvareni prihodi i primici po ekonomskim kategorijama u razdoblju od 1.1. do 31.12.2022. godine, iskazani su u iznosu od 437.451 KM, što je za 237.451 KM više u odnosu na prihode i primitke planirane za 2022. godinu.

Značajni prihodi odnose se na: uplate donatorskih sredstava iz inostranstva (222.867 KM³²), primljene transfere od Brčko distrikta BiH (200.000 KM) i primitke od prodaje stalnih sredstava (11.588 KM).

Pregled prihoda i primitaka prikazan je u Tablici III. u prilogu Izvješća.

8.3. Bilanca stanja

U bilanci stanja na 31.12.2022. godine iskazana su ukupna sredstva u iznosu od 531.799 KM. Ukupne obveze sa izvorima sredstava iskazane su u iznosu od 1.292.417 KM.

Značajne stavke bilance stanja odnose se na potraživanja od organa (94.237 KM), neotpisanu vrijednost stalnih sredstava (434.193 KM), obveze prema dobavljačima (263.831 KM), obveze prema fizičkim osobama (38.562 KM), obveze prema uposlenima (436.161 KM), razgraničeni rashodi (20.000 KM) i razgraničeni prihodi (94.237 KM).

Bilanca stanja prikazana je u Tablici II. u prilogu Izvješća.

8.3.1. Potraživanja od Vlade Brčko distrikta

Potraživanja od organa u iznosu od 94.237 KM se odnose na evidentirana potraživanja Agencije od Vlade Brčko distrikta po osnovu Sporazuma o preuzimanju poslova, opreme, finansijskih sredstava i uposlenih Biroa za statistiku Brčko distrikta BiH od 22.12.2005. godine³³ i Aneksa Sporazuma od 25.4.2018. godine. U članu 5. Sporazuma stoji da se Vlada Brčko distrikta obvezuje da će, sa ciljem daljnjeg provođenja statističkih aktivnosti od ključnog interesa za Brčko distrikt, a koje će provoditi Agencija u 2018. godini i narednim godinama, izvršiti uplatu sredstava u iznosu od 200.000 KM godišnje. Naime, Vlada Brčko distrikta je u 2021. godini uplatila samo dio iznosa, a razliku od 94.237 KM je Agencija evidentirala kao potraživanje. Agencija je 17.3.2022. godine, uputila urgenciju za uplatu razlike između planiranih i uplaćenih

³² Uplate GOPA Worldwide Consultants GmbH na osnovu zaključenih pojedinačnih sporazuma sa Agencijom za korištenje IPA sredstava (Multi-beneficiary Programme on Statistical Cooperation). Predmeti sporazuma su obavljanje istraživanja iz različitih oblasti koje Agencija obavlja u suradnji sa entitetskim zavodima za statistiku.

³³ Službeni glasnik BiH, broj 10/06

sredstava za 2021. godinu, međutim Vlada Brčko distrikta do razdoblja obavljanja završne revizije (travanj 2023. godine) nije izvršila uplatu razlike sredstava. Također, Agencija se 20.12.2022. godine obratila Pravobraniteljstvu BiH vezano za mogućnost naplate predmetnog iznosa od Vlade Brčko distrikta. Kako smo informirani, još uvijek nije stigla povratna informacija od Pravobraniteljstva BiH.

9. UPOŠLJAVANJE I STATUS UPOSLENIH (ANGAŽIRANIH) OSOBA

U okviru ove točke navedeni su nalazi u segmentu upošljavanja (angažmana osoba) tokom 2022. godine. Nalazi se odnose na umirovljenje uposlenih, raspoređivanje uposlenih i ugovore o djelu.

9.1. Umirovljenje uposlenih

Revizorskim postupcima smo utvrdili da je jedna rukovodeća državna službenica stekla zakonske uvjete za umirovljenje vezano za godine života u travnju 2022. godine, ali je nastavila raditi u Agenciji do kraja 2022. godine na osnovu pribavljene saglasnosti Agencije za državnu službu BiH. Naime, Agencija je u svibnju 2022. godine zatražila mišljenje od Agencije za državnu službu BiH da navedenu osobu razriješi dužnosti sa 31.12.2022. godine, obrazlažući potrebu produženja radnog odnosa sa nedostatkom ljudskih resursa, trenutnim stanjem u zapošljavanju, te zbog toga što je ista preuzela određene poslove koji su se po planu trebali završiti do kraja 2022. godine. Agencija za državnu službu BiH je, u svom mišljenju od 26.5.2022. godine, navedene razloge ocijenila opravdanim, te rukovodeću državnu službenicu razriješila sa 31.12.2022. godine.

Obzirom da je u članu 50. stav 1. točka b. Zakona o državnoj službi u institucijama BiH³⁴ definirano da radni odnos prestaje kada državni službenik navrší 65 godina života i najmanje 20 godina staža osiguranja ili 40 godina staža osiguranja nezavisno od godina života, možemo zaključiti da je ovakav način umirovljenja rukovodeće državne službenice u suprotnosti s navedenom odredbom Zakona o državnoj službi u institucijama BiH.

PREPORUKA 6

Agencija je dužna dosljedno primjenjivati zakonske odredbe koje regulišu umirovljenja državnih službenika u institucijama Bosne i Hercegovine.

9.2. Raspoređivanje uposlenih

Ponovo smo konstatirali kako je u toku 2022. godine bilo 12 osoba uposlenih u Agenciji koji imaju rješenje za jedno radno mjesto, a stvarno obavljaju poslove drugog radnog mjesta u drugoj organizacijskoj jedinici Agencije. Navedene osobe nemaju rješenja od rukovodstva Agencije o privremenom raspoređivanju na drugo radno mjesto. Obrazloženje za navedeno stanje, prema informacijama dobivenim u Agenciji, je važeća sistematizacija radnih mjesta koja ne odgovara stvarnim potrebama Agencije. Međutim, aktivnosti na izradi nove sistematizacije traju duže vremensko razdoblje i još uvijek nisu okončane.

³⁴ Službeni glasnik BiH, broj 12/02, 19/02, 8/03, 35/03, 4/04, 17/04, 26/04, 37/04, 48/05, 2/06, 50/08, 43/09, 8/10, 40/12 i 93/17

PREPORUKA 7

Agencija je dužna uspostaviti rad u instituciji na način da uposleni obavljaju poslove u skladu sa rješenjem/ugovorom o radu, kako je predviđeno Pravilnikom o unutarnjem ustrojstvu i sistematizaciji radnih mjesta.

9.3. Ugovori o djelu

Izdaci po osnovu ugovora o djelu u 2022. godini su realizirani u neto iznosu od 79.399 KM i veći su u odnosu na prethodnu godinu za 12.283 KM. Tokom 2022. godine putem ugovora o djelu bilo je angažirano ukupno devet izvršitelja. Od ovoga broja pet izvršitelja je angažirano na poslovima održavanja čistoće, održavanja objekta i vozača zamjenika ravnateljice jer radna mjesta nisu sistematizirana važećim Pravilnikom o unutarnjoj organizaciji, uz mjesečnu naknadu u rasponu od 500 KM do 1.017 KM. Njihov angažman u kontinuitetu je bio prisutan i prethodnih godina. Analizom testiranih ugovora o djelu navedenih osoba smo uočili da u istim nije definirana obveza da se prave mjesečna izvješća o obavljenom poslu koje bi potvrdila ovlaštena osoba Agencije. Navedeno za posljedicu može imati da se mjesečna naknada isplati, a da ugovoreni posao nije izvršen.

Također, četiri osobe su, prema raspoloživim informacijama, angažirane na poslovima statistike s tim da je jedan dio istih sistematiziran (poslovi međunarodne statističke suradnje i poslovi statističkih istraživanja), a drugi dio, po opisu iz ugovora o djelu, odgovara poslovima iz nadležnosti Agencije. Za ove poslove su isplaćene mjesečne naknade u rasponu od 999 KM do 1.257 KM.

Prema članu 600. Zakona o obligacijskim odnosima³⁵, ugovorom o djelu poslenik (poduzimač, izvođač radova) obvezuje se obaviti određeni posao, kao što je izrada ili opravak neke stvari ili izvršenje nekog fizičkog ili intelektualnog rada i sl., a naručilac se obvezuje da mu za to plati naknadu. Zakonom o državnoj službi u institucijama BiH i Zakonom o radu u institucijama BiH³⁶ propisan je način prijema u radni odnos državnih službenika i uposlenika, kao i način raspisivanja javnog oglasa za popunjavanje radnih mjesta utvrđenih Pravilnikom o unutarnjoj organizaciji. Prema navedenom, ugovor o djelu se potpisuje sa fizičkom osobom za konkretan posao koji predstavlja „zaokruženu“ cjelinu. Poslovi koje obavlja fizička osoba angažirano po osnovu ugovora o djelu ne mogu biti poslovi koji imaju kontinuitet niti poslovi radnog mjesta.

Dakle, angažman po osnovu ugovora o djelu prisutan je u dužem vremenskom razdoblju, a za posljedicu ima neusklađenost sa propisima i netransparentno upošljavanje. Smatramo kako angažiranje po ugovorima o djelu treba koristiti samo u izuzetnim slučajevima, za konkretne poslove ograničenog vremenskog trajanja koji se ne mogu smatrati poslovima sistematiziranih radnih mjesta u Agenciji.

Iz donatorskih sredstava Vlade Brčko distrikta je na ime ugovora o djelu isplaćen iznos od 218.569 KM uglavnom za angažman anketara iz različitih oblasti za koje se provode ankete. U toku 2022. godine je bilo angažirane ukupno 75 osoba. Pored anketara angažirane su dvije osobe za održavanje baze podataka, IT ekspert, osoba za poslove grafičkog dizajna i osoba za poslove nauke i tehnologije. Većina tih osoba su bile angažirane u kontinuitetu tokom 2022. godine, ali i prethodnih godina.

³⁵ Službeni list SFRJ, broj 29/1978, 39/1985, 45/1989 - odluka USJ i 57/1989; Službeni list RBiH, broj 2/1992, 13/1993 i 13/1994; Službeni glasnik RS, broj 17/93 i 3/96; Službene novine FBiH, broj 29/2003 i 42/2011

³⁶ Službeni glasnik BiH, broj 26/04, 7/05, 48/05, 50/08, 60/10, 32/13, 93/17 i 59/22)

PREPORUKA 8

Preporučujemo Agenciji da, sukladno zakonskim propisima koji reguliraju područje obveznih odnosa, ugovore o djelu zaključuje u iznimnim i opravdanim slučajevima i to za konkretne poslove koji se javljaju povremeno.

10. JAVNE NABAVE

Agencija je donijela privremeni Plan javnih nabava za 2022. godinu, koji je imao pet izmjena i dopuna obzirom da je u prvoj polovini 2022. godine bilo na snazi privremeno financiranje institucija BiH. Nakon usvajanja Zakona o proračunu za 2022. godinu, u srpnju 2022. godine donesen je Plan javnih nabava za 2022. godinu koji je imao sedam izmjena i dopuna.

Prema prezentiranim podacima³⁷, Agencija je u 2022. godini provela 16 postupaka javnih nabava³⁸. Od navedenog broja, Agencija je provela pet otvorenih postupaka u vrijednosti od 475.176 KM³⁹, osam konkurentskih postupaka u vrijednosti od 131.775 KM, i tri postupaka u skladu sa Aneksom II, u vrijednosti od 10.256 KM. Agencija je putem izravnog sporazuma izvršila nabave u vrijednosti od 93.887 KM.

Nakon prethodno provedenih postupaka, ukupna vrijednost zaključenih ugovora (okvirnih sporazuma) iznosila je 711.094 KM (455.178 KM iz tekućih izdataka i 255.916 KM iz kapitalnih izdataka).

Revizijom pojedinačnih procedura javnih nabava (i realizacije ugovora/okvirnih sporazuma) utvrđene su nepravilnosti i nedostaci kako slijedi:

10.1. Nabava kompjutorske opreme

Agencija je provela nabavu računarske opreme (stolni računari, laptopi i printer) putem otvorenog postupka gdje je procijenjena vrijednost nabave bila 68.376 KM. Odluka o pokretanju postupka je donesena 22.7.2022. godine, a Obavještenje o nabavi je objavljeno 7.10.2022. godine na Portalu javnih nabava. Nije nam prezentirano istraživanje tržišta. U toku postupka je bila žalba. Naime, Agencija je suprotno Zakonom o javnim nabavama BiH tenderskom dokumentacijom zahtijevala dostavljanje garancije za ozbiljnost ponude iako je procijenjena vrijednost nabave bila ispod 100.000 KM. Žalba od strane potencijalnih ponuđača je prihvaćena i usvojen je zahtjev žalitelja za nadoknadu troškova žalbenog postupka u iznosu 658 KM. Izmijenjenu tendersku dokumentaciju je preuzelo 14 potencijalnih ponuđača. Pristigle su dvije ponude za koje je povjerenstvo ocijenilo da ispunjavaju sve tražene uvjete. Nakon provedene e-aukcije, sa najpovoljnijim ponuđačem je 13.12.2022. godine sklopljen ugovor u vrijednosti od 67.876 KM. Ugovorom je definirano da je rok isporuke 60 dana od dana potpisivanja ugovora obje strane i prijema narudžbenice Agencije. Narudžbenica je izdata 17.1.2023. godine. Ovakav način postavljanja rokova isporuke, sa vezivanjem i za dan potpisivanja ugovora i za prijem narudžbenice, stvara dilemu u pogledu momenta otpočinjanja

³⁷ Podaci iz tabelarnih pregleda sačinjenih za potrebe revizije.

³⁸ Napominjemo da navedeni podatak uključuje četiri postupka (jedan otvoreni i tri konkurentska postupka) koji su pokrenuti u 2021. godini, ali su ugovori/okvirni sporazumi zaključeni početkom 2022. godine. Od toga, dva postupka su bila predmetnom revizije za 2021. godinu.

³⁹ Svi iznosi u točki 10. Javne nabavke su navedeni bez PDV-a.

roka isporuke i ostavlja mogućnost produžavanja rokova ukoliko se narudžbenica šalje dosta kasnije u odnosu na potpisani ugovor.

Obrascem za cijenu ponude iz tenderske dokumentacije, predviđeno je da se pored cijene opreme, navede samo naziv ponuđenog modela opreme, bez navođenja osnovnih i detaljnih tehničkih karakteristika koju ista posjeduje. Nadalje, tehnička specifikacija pojedinačnih tipova opreme sadrži značajan broj karakteristika koje ponuđena oprema treba da ispunjava s tim da je u istoj napomenuto da je ponuđač dužan dostaviti tehnički list od proizvođača ili kataloga ili izvod iz kataloga iz kojeg je vidljivo da ponuđena roba ispunjava tražene tehničke specifikacije. Analizom tehničke specifikacije smo konstatirali da je postavljen uvjet po pitanju procesora (CPU) na način da su pobrojane neke od karakteristika procesora, bez navođenja naziva istog, uz korištenje izraza „ili ekvivalent“ sa upućivanjem na benchmark web stranicu. Međutim, kako nije naveden naziv procesora nejasno je u odnosu na koji se procesor potencijalni ponuđeni procesori trebaju uspoređivati. Iz navedenog zaključujemo da tehničkom specifikacijom nisu jasno određeni uvjeti koje ponuđena oprema treba da zadovolji.

Uvidom u ponudu⁴⁰ izabranog ponuđača smo uočili da dostavljeni katalog sadrži podatke o širokom spektru karakteristika koje različita ponuđena oprema može u različitoj kombinaciji da posjeduje tako da nije moguće na jednostavan način utvrditi koje karakteristike ponuđeni tip opreme stvarno ima. Međutim, suštinskom analizom kataloga, koji je sastavni dio ponude, smo utvrdili da ponuđena oprema u pojedinim segmentima tehničke specifikacije ne zadovoljava uvjete tražene tenderskom dokumentacijom (npr. težina ponuđenog tipa laptopa⁴¹, karakteristike procesora u pogledu keš memorije i broja jezgri⁴², kapacitet baterije⁴³ i sl.). Oprema je isporučena 16.2.2023. godine, a povjerenstvo je zapisnikom o primopredaji opreme potvrdilo da je dostavljena oprema u skladu sa tehničkim specifikacijama. Ukoliko usporedimo podatke iz dostavljenog kataloga, i fakture i otpremnice, možemo zaključiti da dostavljeni stolni računari i laptopi ne odgovaraju ponuđenim, ali su novije generacije. Nije nam prezentirana dokumentacija o okolnostima i prihvatanju isporuke opreme drugačije od ponuđene, iako se radi o naprednim modelima. Također, smo uočili da jedan laptop (prijenosni računar Tip 2) ne zadovoljava tražene uvjete utvrđene tehničkom specifikacijom po pitanju RAM memorije (isporučen laptop sa 8 GB, a traženo sa minimalno 16 GB RAM memorije).

PREPORUKA 9

Agencija je dužna evaluaciju ponuda i prijem robe vršiti u skladu sa zahtjevima traženim tenderskom dokumentacijom obzirom da se radi o uvjetima koje je sam ugovorni organ postavio.

⁴⁰ Obrazac za cijenu ponude i katalog računara marke Lenovo.

⁴¹ Težina ponuđenog laptopa za stavku 3. Prijenosni računar Tip 1 premašuje zahtijevanu tenderskom dokumentacijom. Naime, zahtijevana je maksimalna težina laptopa do 1,5 kg, a prema dostavljenoj specifikaciji lakši model ponuđenog laptopa je težine 1,61 kg.

⁴² Uvidom u ponudu izabranog ponuđača uočeno je da Intel i5 procesor za ponuđenu stavku pod rednim bojem 1. Stolni računar-Tip 1 ne zadovoljava tražene uvjete po pitanju keš memorije (traženo 18 MB, a ponuđeni procesori prema dostavljenoj specifikaciji imaju maksimalno 12 MB), kao i stavka pod rednim brojem 2. Stolni računar-Tip 2 za Intel i3 procesor (traženo 12 MB, a ponuđeni procesori prema dostavljenoj specifikaciji imaju maksimalno 8 MB). Također, kod stavke pod rednim brojem 3. Prijenosni računar-Tip 1 ponuđeni procesor Intel i5 ne zadovoljava tražene uvjete ni po broju jezgri, a ni po traženoj keš memoriji (traženo 10 jezgri i 12 niti sa 12 MB keš memorije, a ponuđeni procesori prema dostavljenoj specifikaciji imaju maksimalno 4 jezgre i 8 niti sa 6 MB keš memorije), kao i kod stavke 4. Prijenosni računar – Tip 2 za ponuđeni procesor Intel i7 (traženo 10 jezgri i 12 niti sa 12 MB keš memorije, a ponuđeni procesori prema dostavljenoj specifikaciji imaju maksimalno 4 jezgre i 8 niti sa 8 MB keš memorije).

⁴³ Za stavku 3. i 4. (laptopi) traženo je da baterija Litijum Polimerska ima minimalno 57Wh, a prema katalogu ponuđeni laptopi imaju 45Wh.

PREPORUKA 10

Agencija je dužna jasno definirati početak računanja roka isporuke primjenjujući dobru praksu u javnim nabavama po datom osnovu.

10.2. Nabava putničkog motornog vozila

Na osnovu odluke o pokretanju postupka javne nabave službenog vozila pokrenut je postupak nabave putem konkurentskog zahtjeva čija je ukupna planirana vrijednost 34.188 KM. Prilikom pripremanja tenderske dokumentacije Agencija je istražila tržište u smislu da je pribavila informativne ponude od četiri dobavljača koji se bave prodajom vozila po kriteriju planirane vrijednosti nabave bez definiranih tehničkih zahtjeva. Tendersku dokumentaciju je preuzelo 13 potencijalnih ponuđača putem Portala javnih nabava. Dostavljena je jedna ponuda u vrijednosti od 34.187 KM s tim da je ponuđeno vozilo marke Škoda Octavia AMB 1.4. TSI DSG. Povjerenstvo je ocijenilo da predmetna ponuda ispunjava sve uvjete tražene tenderskom dokumentacijom. Zaključen je ugovor, a rok za isporuku vozila je bio 30 dana od dana potpisivanja ugovora.

Postupcima revizije utvrđeno je da su tenderskom dokumentacijom definirane karakteristike koje ponuđeno vozilo treba da ispunjava na način da je korišten otvoreni interval sa donjim ograničenjem u pogledu minimalnog zahtjeva osnovnih tehničkih karakteristika (dimenzije vozila, snaga motora, zapremina motora i sl.). Međutim, nismo dobili prihvatljivo obrazloženje o svrsishodnosti i neophodnosti zahtijevanja minimalne zapremine prtljažnika od 600 litara uzimajući u obzir namjenu odnosno upotrebu predmetnog vozila. Također, analizom tenderske dokumentacije smo uočili da Agencija nije predvidjela da ponuđač, pored obrasca sa cijenom ponude u kojem stoji da se navedu tehničke karakteristike vozila koje se nudi, obvezno dostavi i zvanični katalog ili brošuru proizvođača kojim se može dokazati da ponuđeni tip i model vozila ispunjava sve tražene uvjete.

Agencija nam je, u toku obavljanja revizije, dostavila link na internetu sa specifikacijom marke, tipa i modela vozila⁴⁴ koje, pored ponuđenog vozila, može ispuniti sve tražene tehničke uvjete. Međutim, analizom iste smo utvrdili da predmetni model vozila ima manju zapreminu prtljažnika od zahtijevane. Dakle, nismo se mogli uvjeriti da je predmetna nabava provedena uz poštovanje osnovnih principa Zakona o javnim nabavama BiH⁴⁵, a koji se odnose na aktivnu i pravičnu konkurenciju.

PREPORUKA 11

Agencija je dužna prilikom pokretanja nabave vozila definirati tehničke karakteristike traženog vozila na način da se osigura aktivna i pravična konkurencija.

⁴⁴ Volkswagen Passat 1.5 TSI 150hp Comfort 2019 Manual 4 doors specs

⁴⁵ Službeni glasnik BiH, broj 39/14 i 59/22

10.3. Nabava tiskanja materijala

Na osnovu odluke o pokretanju postupka javne nabave tiskanja redovnih publikacija anketnog, promotivnog i protokolarnog materijala pokrenut je postupak konkurentskog zahtjeva čija je ukupna planirana vrijednost 23.077 KM. Dostavljene su dvije ponude čija je vrijednost bila veća u odnosu na planiranu vrijednost nabave za oko 5.000 KM (17%). Održana je e-aukcija, ali nije bilo nadmetanja između ponuđača. Vrijednost zaključenog okvirnog sporazuma sa najpovoljnijim ponuđačem iznosi 28.2923 KM.

Cijeli predmet postupka nabave je okarakteriziran kao usluga mada isti pored usluga tiskanja redovnih publikacija i anketnog materijala, obuhvata i nabavu promotivnog materijala sa otisnutim logom Agencije, kao i nabavu protokolarnog materijala (poklona) bez otisnutog loga Agencije. Vrijednost promotivnog i protokolarnog materijala je 15.465 KM (55%) u odnosu na ukupnu vrijednost ponude koja je iznosila 28.293 KM. Dakle, uzimajući u obzir prezentiranu dokumentaciju možemo konstatirati da se u konkretnom slučaju radi o mješovitoj nabavi roba i usluga koje nisu homogenog karaktera. Nadalje, Agencija u predmetnoj nabavi nije izvršila podjelu na lotove u cilju pravilnog razdvajanja sličnih roba i usluga, što je za posljedicu imalo onemogućavanje pristupa navedenoj nabavi veće grupe ponuđača koji su specijalizirani za različite predmete nabave.

PREPORUKA 12

Agencija treba nabavu promotivnog i protokolarnog materijala odvojiti od klasične usluge tiskanja jer je predmetom obuhvaćena nabava poklona i tiskane robe, a ne samo usluga tiskanja.

10.4. Nabava licencija za statistički softver

Agencija je privremenim Planom javnih nabava za 2022. godinu planirala pokretanje procedure konkurentskog postupka u veljači 2022. godine za produženje licencije softvera Blaise. BLAISE licencija 4.8. softvera se koriste za rad u statističkim anketnim istraživanjima Agencije. Planirana vrijednost nabave je bila 12.000 KM sa PDV-om. Izvršeno je istraživanje tržište u veljači 2022. godine i utvrđeno da postoji preliminarna konkurentnost vezano za ponuđače Blaise licencije. Obzirom da su cijene ponuda u istraživačkoj fazi bile znatno veće od cijene ekskluzivnog vlasnika licencije Statistike Nizozemske, Agencija se odlučila da ne pokrene planiranu proceduru javne nabave zbog ograničenih planiranih sredstava već da nabavi iste izravno od statistike Holandije za iznos od 11.895 KM. Faktura je ispostavljena u ožujku 2022. godine i financirana je iz sredstava „Ostale donacije“.

Agencija se, 21.10.2022. godine, obratila Agenciji za javne nabave BiH vezano za dilemu oko načina provođenja nabave BLAISE licencija. U svom odgovoru od 1.11.2022. godine Agencija za javne nabave BiH, između ostalog, navodi uvjete koji se moraju ispuniti da bi se primijenio pregovarački postupak bez objave obavještenja i napomenula Agenciju da ugovorna tijela odlučuju o odabiru postupka javne nabave koja će se primijeniti. Analizom prezentirane dokumentacije možemo konstatirati da navedena nabava nije izuzeta od primjene Zakona o javnim nabavama BiH. Potrebno je uzeti u obzir i poreski aspekt nabave istih izravno od dobavljača uz osiguranje primjene važećih propisa u BiH.

PREPORUKA 13

Agencija je dužna nabavu usluga produženja licencijske provoditi u skladu sa Zakonom o javnim nabavama BiH.

10.5. Nabava usluga servisiranja vozila

Agencija je provela proceduru javne nabave usluge servisiranja vozila u izvangarantnom roku putem konkurentskog zahtjeva uz zaključivanje okvirnog sporazuma na razdoblje od godinu dana. Procijenjena vrijednost nabave je iznosila 10.256 KM. Okvirni sporazum je nakon provedene e-aukcije zaključen sa najpovoljnijim ponuđačem u vrijednosti od 5.043 KM. Procesom revizije je utvrđeno da je prilikom zaključivanja okvirnog sporazuma o pružanju usluga za održavanja vozila isti zaključen na osnovu norma sata, a ne na osnovu ukupne ponude koja bi sadržavala i materijal odnosno rezervne dijelove. U tenderskoj dokumentaciji je samo navedeno da su ponuđači dužni dostaviti listu rezervnih dijelova za svako od navedenih vozila sa cijenama i da će se sadržaj lager liste služiti u slučaju pojave nepredviđenog kvara i potrebe za neplaniranim rezervnim dijelom kao referentni cjenovnik dijelova za odabranog ponuđača.

PREPORUKA 14

Agencija treba da provodi procedure nabave kod održavanja vozila na osnovu ukupne ponude koja sadrži, pored usluge, i materijal i rezervne dijelove.

10.6. Nabava softvera i konzultantskih usluga (FUK)

U toku 2022. godine je provedena procedura nabave softvera⁴⁶ za finansijsko upravljanje i kontrolu financiran u vrijednosti od 6.000 KM. Obrazloženo nam je da navedeni softver služi za interne potrebe kao baza podataka finansijskog upravljanja i kontrole s tim da se navedeni podaci ne mogu automatski prenositi u modul za finansijsko upravljanje i kontrolu u PIFC aplikaciji Centralne harmonizacijske jedinice Ministarstva financija i trezora BiH. Također, isti dobavljač je izabran putem drugog izravnog sporazuma da pruži konzultantske usluge koje obuhvataju edukaciju i audit mape procesa i registra rizika, u vrijednosti od 6.000 KM.

Imajući u vidu da Agencija već ima uspostavljene osnovne dokumente sustava finansijskog upravljanja i kontrole, kao i činjenice da je za edukacije i softverska rješenja iz oblasti finansijskog upravljanja nadležna Centralna harmonizacijska jedinica Ministarstva financija i trezora BiH, dovodi se u pitanje opravdanost nabave softvera i konzultantskih usluga iz oblasti finansijskog upravljanja i kontrole u 2022. godini iako su financirani iz sredstava "Ostale donacije". Također, ističemo da je za uspostavljanje i funkcioniranje sustava finansijskog upravljanja i kontrole nadležno i odgovorno rukovodstvo Agencije.

PREPORUKA 15

Agencija treba posvetiti dužnu pažnju prilikom planiranja i iskazivanja potreba za nabavama imajući u vidu svrsishodnost istih.

⁴⁶ Elektronska platforma za uspostavljanje i upravljanje sustavom finansijskog upravljanja i kontrole

10.7. Realizacija ugovora

Bilo je kašnjenje u isporuci IT opreme vezano za ugovor zaključen 12.1.2022. godine, a usluge puštanja u rad, u razdoblju obavljanja završne revizije (travanj 2023. godine), nisu okončane. Predmetni ugovor obuhvata nabavu hardverske opreme (serveri, sistemski softver i licencije) i usluge instalacije, konfiguracije i migracije podataka sa sustava koji se zamjenjuje do produkcijskog režima rada u vrijednosti od 180.008 KM sa PDV-om. Naime, rok za isporuku opreme je bio tri mjeseca od prijema narudžbe Agencije, a rok za izvršenje i implementaciju usluge je bio tri mjeseca od isporuke robe u prostorije Agencije. Narudžbenica je poslana 15.2.2022. godine. Agencija je Odlukom od 20.7.2022. godine odobrila produženje rokova isporuke do 30.11.2022. godine nakon prihvatanja zahtjeva i obrazloženja dobavljača⁴⁷. Bankarska garanciju za uredno izvršenje ugovora produžena je do 13.3.2023. godine. Dobavljač je isporučio opremu i licencije⁴⁸ i ispostavio fakturu 28.12.2022. godine na iznos od 167.723 KM sa PDV-om.

Rok za izvršenje i implementaciju usluge puštanja u rad je bio tri mjeseca od isporuke robe u prostorije odnosno 14.2.2023. godine ukoliko se posmatra isporuka opreme, odnosno 6.4.2023. godine ukoliko se posmatra isporuka licencija. Međutim, informirani smo da proces migracije podataka nije okončan i da nisu okončane usluge puštanja u rad u ugovorenom roku. Agencija obrazlaže da su se morale obaviti i određene pripremne radnje od strane Agencije. Navedeno dovodi u pitanje način planiranja i utvrđivanja rokova Agencije za realizaciju ugovora prilikom pripreme tenderske dokumentacije. Činjenica je da su rokovi isporuke i trajanja ugovora bitan faktor kod odluke potencijalnog ponuđača da se prijavi na određeni postupak javne nabave. Nadalje, nije nam prezentirana zvanična korespondencija sa dobavljačem kojom se mogu utvrditi jasne okolnosti kašnjenja, niti zvanično odobrenje produženja rokova. U predmetnom ugovoru stoji ugovorna kazna da za svaki dan kašnjenja u isporuci i puštanja u rad opreme do kojeg je došlo krivicom dobavljača⁴⁹.

Dakle, u skladu sa navedenim možemo zaključiti da je bilo kašnjenje u realizaciji ugovora za nabavu IT opreme i usluga puštanja u rad, da je garancija za dobro izvršenje ugovora istekla prije nego su okončane sve ugovorene obveze, da se Agencija nije pridržavala rokova u pogledu stvaranja pretpostavki za dalju realizaciju ugovora, da za nova produženja rokova ne postoji zvanični pismeni zahtjev dobavljača i odobrenje Agencije, kao i da Agencija nije zaračunavala ugovorne penale.

PREPORUKA 16

Agencija treba posvetiti dužnu pažnju prilikom evaluacije zahtjeva dobavljača za eventualnim produženjem rokova isporuke i realizacije ugovora u smislu njegove opravdanosti.

⁴⁷ Dobavljač u svom dopisu od 22.6.2022. godine je naveo da neće moći isporučiti predmetnu opremu u ugovorenim rokovima zbog niske dostupnosti računarskih komponenti na globalnom nivou uzrokovane višom silom i dostavlja izjavu proizvođača opreme Lenovo (podružnica Ljubljana) i da traži produženje roka do 30.11.2022. godine. U e-mail korespondenciji se navodi da je kompletan lanac isporuke roba na tržištu poremećen uslijed pandemije i ratnih zbivanja u Ukrajini.

⁴⁸ U prilogu su dvije otpremnice od 14.11.2022. godine za isporuku servera i storage opreme, i od 6.1.2023. godine za licence (premda u tekstu dokumenta stoji da su iste isporučene 19.11.2022. godine). Faktura je zaprimljena 27.1.2023. godine u Agenciju.

⁴⁹ U ugovoru stoji: "Dobavljač se obavezuje da ugovornom organu na ime ugovorne kazne plati 0,10% ugovorene cijene s tim da ukupna vrijednost iste ne može iznositi više od 5% od ukupno ugovorene vrijednosti opreme i usluge." Iz toga proizilazi da za svaki dan kašnjenja realizacije ugovora Agencija može obračunati 180 KM po danu.

11. OSTALO

11.1. Sudski sporovi

Agencija je, u suradnji sa Pravobraniteljstvom BiH uključena u rješavanje statusa imovine u kojoj Agencija koristi dio prostora (jedan sprat), a kao nositelj prava raspolaganja je upisan Federalni zavod za statistiku. Agencija je uputila žalbu na rješenje Službe za urbanizam Opštine Stari Grad Sarajevo od 28.2.2020. godine, kojim je odbijen zahtjev Agencije za proglašavanje ništavnim rješenja istog organa iz 1998. godine. Predmet je vraćen na ponovni postupak na osnovu rješenja Ministarstva komunalne privrede, infrastrukture, prostornog uređenja, građenja i zaštite okoliša Kantona Sarajevo iz svibnja 2021. godine.

12. KOMENTARI NA NACRT IZVJEŠĆA

Agencija je u ostavljenom roku dostavila komentare na Nacrt izvješća o obavljenoj finansijskoj reviziji za 2022. godinu. U dostavljenim komentarima Agencija je najvećim dijelom potvrdila naše nalaze i date preporuke s obzirom da su ponovljene konstatacije koje su nam prezentirane tokom revizije. Dostavljene komentare nismo mogli prihvatiti jer nisu dostavljene nove činjenice ili dokazi koji bi uticali na promjenu nalaza i datih preporuka. Detaljno objašnjenje razloga neprihvatanja komentara Agencije, dato je u odgovoru Ureda za reviziju koji je dostavljen rukovodstvu Agencije uz konačno Izvješće o obavljenoj finansijskoj reviziji za 2022. godinu. Sukladno navedenom, ovo Izvješće je neizmijenjeno u odnosu na Nacrt izvješća o obavljenoj reviziji za 2022. godinu.

Reviziju u Agenciji za 2022. godinu obavili su: Fatima Mehanović - viši revizor za poslove kontrole kvalitete finansijske revizije (vođa tima), Nataša Timotija – viši revizor za poslove kontrole kvalitete finansijske revizije (član tima) i Nerman Velić – samostalni revizor za IT reviziju (član tima).

Odjelom za razvoj, metodologiju i kontrolu kvalitete finansijske revizije je rukovodio Nedžad Hajtić, koji je u međuvremenu preuzeo funkciju zamjenika generalnog revizora Ureda za reviziju institucija BiH.

**Vođa tima za
finansijsku reviziju**

mr.sc. Fatima Mehanović, v.r.

**Rukovoditelj Odjela za
finansijsku reviziju u funkciji
kontrole kvalitete**

Snježana Baštinac, v.r.

Broj: 06-16-1-959/23

Privici:

Tablica I. - Pregled rashoda proračuna za 2022. godinu

Tablica II. - Bilanca stanja na 31.12.2022. godine

Tablica III. - Pregled prihoda i primitaka za 2022. godinu

Izjava o odgovornostima rukovodstva

Pregled rashoda proračuna za 2022. godinu

Agencija za statistiku Bosne i Hercegovine

Tablica I.

Opis	Odobreni proračun	Usklađivanja proračuna	Ukupni proračun	Izvršenje proračuna	Procenat (5/4*100)
1	2	3	4 (2+3)	5	6
1. Tekući izdaci	4.968.000	21.588	4.989.588	4.623.712	93
Bruto plaće i naknade	3.847.000	-58.412	3.788.588	3.520.184	93
Naknade troškova uposlenih	425.000	50.000	475.000	471.205	99
Putni troškovi	90.000	0	90.000	89.108	99
Izdaci telefonskih i poštanskih usluga	55.000	0	55.000	40.757	74
Izdaci za energiju i komunalne usluge	85.000	0	85.000	74.089	87
Nabava materijala	50.000	0	50.000	32.181	64
Izdaci za usl. prijevoza i goriva	30.000	0	30.000	29.246	97
Unajmljivanje imovine i opreme	215.000	0	215.000	212.509	99
Izdaci za tekuće održavanje	65.000	0	65.000	32.160	49
Izdaci za osiguranje	6.000	0	6.000	2.429	40
Ugovorene i druge posebne usluge	100.000	30.000	130.000	119.844	92
2. Kapitalni izdaci	20.000	40.000	60.000	59.999	100
Nabava zemljišta	0	0	0	0	0
Nabava građevina	0	0	0	0	0
Nabava opreme	20.000	40.000	60.000	59.999	100
Nabava ostalih stalnih sredstava	0	0	0	0	0
Rekonstrukcija i investicijsko održavanje	0	0	0	0	0
3. Tekući grantovi	0	0	0	0	
	0	0	0	0	
4. Proračun -neposredna potrošnja (1+2+3)	4.988.000	61.588	5.049.588	4.683.711	93
5. Višegodišnja kapitalna ulaganja	0	117.573	117.573	0	0
"Popis stanovništva, domaćinstava i stanova u BiH 2013.god."	0	117.573	117.573	0	0
6. Novčane donacije	200.000	1.008.794	1.208.794	573.756	47
Ostale donacije-0402070	0	586.112	586.112	311.174	53
Prošireni HBS-0402100	0	12.404	12.404	0	0
Donacija Vlade BD-0402130	200.000	405.957	605.957	259.310	43
Anketa o obrazovanju odraslih-0402210	0	3.371	3.371	3.272	97
Hemikalije i otpad -0402220	0	951	951	0	0
7. Programi posebne namjene	0	0	0	0	
	0	0	0	0	
8. Ukupno proračun (4+5+6+7)	5.188.000	1.187.955	6.375.955	5.257.467	82

Rukovodstvo je Pregled rashoda proračuna po ekonomskim kategorijama odobrilo 22.2.2023. godine.

Ravnateljica:
Vesna Čužić

Bilanca stanja na 31.12.2022. godine

Agencija za statistiku Bosne i Hercegovine

Tablica II.

Opis	31.12.2022.	31.12.2021.	Procenat (2/3*100)
1	2	3	4
1. Gotovina, krat. potraživanja, razgraničenja i zalihe	97.607	0	
Novčana sredstva	0	0	
Kratkoročna potraživanja	3.370	0	
Kratkoročni plasmani	0	0	
Interni finansijski odnosi	94.237	0	
Zalihe	0	0	
Kratkoročna razgraničenja	0	0	
2. Stalna sredstva	434.193	330.917	131
Stalna sredstva	3.407.198	3.323.603	103
Ispravka vrijednosti	2.973.006	2.992.687	99
Neotpisana vrijednost stalnih sredstava	434.193	330.917	131
Dugoročni plasmani	0	0	0
Dugoročna razgraničenja	0	0	0
UKUPNO AKTIVA (1+2)	531.799	330.917	161
3. Kratkoročne obveze i razgraničenja	858.225	383.418	224
Kratkoročne tekuće obveze	307.827	78.647	391
Kratkoročni krediti i zajmovi	0	0	0
Obaveze prema uposlenima	436.161	304.771	143
Interni finansijski odnosi	0	0	
Kratkoročna razgraničenja	114.237	0	
4. Dugoročne obveze i razgraničenja	0	0	
Dugoročni krediti i zajmovi	0	0	
Ostale dugoročne obveze	0	0	
Dugoročna razgraničenja	0	0	
5. Izvori sredstava	434.193	330.917	131
Izvori sredstava	434.193	330.917	131
Ostali izvori sredstava	0	0	
Neraspoređeni višak prihoda/rashoda	0	0	
UKUPNO PASIVA (3+4+5)	1.292.417	714.334	181

Napomena: Pravilnikom o finansijskom izvješćivanju institucija Bosne i Hercegovine, čl.10. stav 4., napomenuto je da bilanca stanja proračunskih korisnika **neće biti uravnotežena** (aktiva jednaka pasivi) zbog programski uspostavljenog sustava Glavne knjige, dok će bilanca stanja koju radi Ministarstvo financija i trezora na nivou Proračuna institucija Bosne i Hercegovine za tekuću godinu biti uravnotežen.

Rukovodstvo je Bilancu stanja odobrilo 22.2.2023. godine

Ravnateljica:
Vesna Čužić

Pregled prihoda i primitaka za 2022. godinu

Agencija za statistiku Bosne i Hercegovine

Tablica III.

Opis	Planirani iznos	Izmjene i dopune	Ukupno planirani iznos	Ostvareni iznos	Procenat (5/4*100)
1	2	3	4 (2+3)	5	6
1. Neporezni prihodi	0	0	0	2.996	
Prihodi od poduzetničkih aktivnosti i imovine i prihodi od pozitivnih kursnih razlika	0	0	0	0	
Naknade i takse i prihodi od pružanja javnih usluga	0	0	0	2.996	
Novčane kazne (neporeske prirode)	0	0	0	0	
2. Tekući transferi i donacije	200.000	0	200.000	422.867	211
Primljeni tekući transferi od inostranih vlada i međunarodnih organizacija - donacije iz inostranstva	0	0	0	222.867	
Primljeni tekući transferi od ostalih nivoa vlasti	200.000	0	200.000	200.000	100
Domaće donacije		0	0	0	
3. Kapitalni primici	0	0	0	11.588	
Kapitalni primici od prodaje stalnih sredstava	0	0	0	11.588	
Primici od finansijske imovine	0	0	0	0	
Primici od dugoročnog zaduživanja	0	0	0	0	
Primici od kratkoročnog zaduživanja	0	0	0	0	
4. Ukupni prihodi i primici (1+2+3)	200.000	0	200.000	437.451	219

Rukovodstvo je Pregled prihoda i primitaka po ekonomskim kategorijama odobrilo 22.2.2023. godine

Ravnateljica:
Vesna Čužić

Izjava o odgovornostima rukovodstva

Međunarodni standard vrhovnih revizionih institucija (ISSAI 2580) predviđa da revizor treba da dobije odgovarajuću izjavu od rukovodstva institucije kao dokaz da rukovodstvo priznaje svoju odgovornost za objektivno prikazivanje finansijskih izvješća suglasno mjerodavnom okviru finansijskog izvješćivanja, te da je odobrilo finansijska izvješća.

Rukovodstvo Agencije za statistiku Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Agencija) dužno je da osigura da finansijska izvješća za 2022. godinu budu izrađena u skladu sa Zakonom o financiranju institucija Bosne i Hercegovine (Službeni glasnik BiH, broj 61/04, 49/09, 42/12, 87/12, 32/13 i 38/22), Pravilnikom o finansijskom izvještavanju institucija Bosne i Hercegovine (Službeni glasnik BiH, broj 25/15 i 91/17) i Pravilnikom o računovodstvu sa računovodstvenim politikama i procedurama za korisnike proračuna institucija Bosne i Hercegovine (protokol Ministarstva financija i trezora Bosne i Hercegovine, broj 01-08-02-1-1515-1/15 od 4.2.2015. godine). Rukovodstvo je također obvezno da postupa u skladu sa Zakonom o proračunu institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obveza Bosne i Hercegovine za 2022. godinu (Službeni glasnik BiH, broj 42/22) i pratećim uputstvima, objašnjenjima i smjernicama koje donosi Ministarstvo financija i trezora Bosne i Hercegovine, kao i ostalim zakonima u Bosni i Hercegovini, tako da finansijska izvješća daju fer i istinit prikaz finansijskog stanja Agencije.

Pri sastavljanju takvih finansijskih izvješća odgovornosti rukovodstva obuhvataju garancije:

- da je osmišljen i da se primjenjuje i održava sustav unutarnjih kontrola koji je relevantan za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvješća i usklađenost sa zakonima i drugim propisima;
- da finansijska izvješća ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze;
- da finansijska izvješća sadrže sve relevantne podatke i analize izvršenja proračuna, kao i podatke o sustavu unutarnjih kontrola i realizaciji preporuka revizije;
- da se u poslovanju primjenjuju važeći zakonski i drugi relevantni propisi.

Rukovodstvo je također odgovorno za čuvanje imovine i resursa od gubitaka, pa stoga i za poduzimanje odgovarajućih mjera da bi se spriječile i otkrile pronevjere i ostale nezakonitosti.

Datum, 22.2.2023. godine

Ravnateljica

Vesna Ćužić